

Lasten ja nuorten metsätiedon edistämisen toimenpideohjelma

PEFC-Metsäsertifiointi

PEFC on kansainvälinen sertifiointijärjestelmä, joka edistää ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä metsätaloudesta kaikkialla maailmassa. Suomessa PEFC on ollut käytössä jo yli kymmenen vuotta ja yli 95 % Suomen talousmetsistä on PEFC-sertifioitu.

Sertifiointijärjestelmää toteutetaan siihen kuuluvat kriteeristön kautta. Sertifiointia toteutetaan metsissä käytännössä siten, että sertifiointiin sitoutuneet metsäalan toimijat huomioivat sertifiointikriteerit toiminnassaan ja toimivat niiden mukaisesti. Kriteerien toteutuminen todennetaan vuosittaisissa auditoinneissa, joissa tarkastellaan tehtyjä toimenpiteitä ja kriteerien vaatimusten täyttymistä. Mikäli toiminta poikkeaa merkittävästi kriteerien vaatimuksista, keskustellaan alueen metsänomistajien oikeudesta käyttää PEFC-merkintää myymälleen puulle.

Lasten ja nuorten metsätietämyksen ja luontosuhteen edistämisen tavoitteet esitetään kriteerissä 26.

Kriteeri 26: Metsäorganisaatioiden alueellisella yhteistyöllä pyritään lisäämään lasten ja nuorten metsäosaamista ja varmistamaan, että lapset ja nuoret oppivat tuntemaan metsien käyttömuotoja ja metsänhoitoa. Metsäalan ammatteihin opiskelevien harjoittelupaikkoja ja työssä oppimista pyritään edistämään. Kriteeri 26 koskee maakuntatasolla tarkasteltavaa toimintaa.

Otsikko	Kriteeri 26: Lasten ja nuorten metsätietämystä ja luontosuhteen kehittymistä edistetään
Kriteeri	Alueella on ajantasainen toimenpideohjelma, jolla edistetään lasten ja nuorten metsätietämystä ja vahvistetaan luontosuhdetta. Kriteeri koskee vain alueellista ryhmäsertifiointia.
Indikaattorit	Alueen metsäalan toimijat ⁷⁶⁾ tarkistavat yhdessä metsäalan nuorisotyöstä ja koulutuksesta vastaavien tahojen kanssa toimenpideohjelman vuoden kuluessa sertifikaatin tarkistamisesta. Toimenpideohjelman toteuttamisessa pyritään aktiivisesti yhteistyöhön myös muiden asiasta kiinnostuneiden, alueella toimivien tahojen kanssa. Toimenpideohjelma sisältää suunnitelman a) lasten ja nuorten metsäluontoa, metsänhoitoa ja metsätaloutta koskevan tietämyksen lisäämiseksi ja luontosuhteen vahvistamiseksi b) metsäkäyntien toteuttamisesta yhteistyössä päiväkotien ja koulujen kanssa c) metsäalan ammattiin hakeutuvien ja alalla jo opiskelevien nuorten harjoittelu- ja työssäoppimispaikkojen järjestämiseksi. Toimenpideohjelmissa määritellään tavoitteet, joiden toteutumista seurataan vuosittain. Metsäsertifiointiin sitoutuneet ja muut toimenpideohjelmien laadinnassa mukana olleet tahot koostavat ja toimittavat tiedot omista tapahtumistaan sertifikaatin haltijalle.
Määritelmät	76) Kriteerin tarkoittamia <u>alueen metsäalan toimijoita</u> ovat muun muassa Suomen metsäkeskus, Metsähallitus, metsänhoitoyhdistykset ja puunhankintaorganisaatiot sekä yrittäjä- ja työntekijäjärjestöt.

Ohjelman tarkoitus

Tämän kriteeri 26:n mukaisen toimenpideohjelman tarkoituksena on kuvata lasten ja nuorten metsätietämyksen edistämiseksi tapahtuvan toiminnan nykytilaa sekä selvittää harjoittelu- ja työssäoppimisen paikkojen tilanne ja niihin liittyvät mahdollisuudet. Eri tahojen kanssa käytävien keskustelujen pohjalta pyritään nostamaan esille hyviä käytäntöjä eri puolilta itäistä sertifiointialuetta.

Ohjelman tavoitteiden määrittämisessä on käytetty pohjana aikaisempien vuosien toteumatietoja ja eri organisaatioiden raportteja tehdyistä toimenpiteistä sekä arvioita omista resursseistaan tulevina vuosina. Itäisen alueen sertifiointitoimikunta seuraa ohjelman ja sen sisältämien tavoitteiden toteutumista vuosittain kokouksissaan.

Lasten ja nuorten metsäosaamisen edistäminen itäisellä sertifiointialueella

Nykytilanne

Tällä hetkellä toiminta on koronasta huolimatta suhteellisen aktiivista ja lähes kaikissa kunnissa on jotakin toimintaa lasten ja nuorten metsätietämyksen edistämiseksi. Paikallista toimintaa järjestävät metsätiimit. Metsäalan harjoittelu- ja TET-paikkojen tarjonta vaihtelee alueittain ja kouluilta saadun palautteen perusteella metsäalalta toivotaan aktiivisuutta harjoittelupaikkojen mainostamisessa.

Seuraavassa osassa on listattu ja esitelty lyhyesti muutamia toimia, joita itäisen alueen metsäalan toimijat organisoivat lasten ja nuorten tutustuttamiseksi metsäalaan ja metsiin liittyviin asioihin.

Peruskoulun opetussuunnitelmien perusteissa painotetaan oppimista ympäröivässä yhteiskunnassa ja yhdessä toimijoiden kanssa.

Ympäristöopin opetus tukee oppilaiden ympäristösuhteen rakentumista, maailmankuvan kehittymistä sekä kasvua ihmisenä. Ympäristöopin opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita tuntemaan ja ymmärtämään luontoa ja rakennettua ympäristöä, niiden ilmiöitä, itseään ja muita ihmisiä sekä terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä. Ympäristöopin monitieteinen perusta edellyttää, että oppilaat harjaantuvat hankkimaan, käsittelemään, tuottamaan, esittämään, arvioimaan ja arvottamaan tietoa erilaisissa tilanteissa.

Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristöopin monitieteinen perusta.

Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa.

Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Metsän oppimispolku – metsä- ja puuopetuksen malli

Metsän oppimispolku on Suomen Metsäyhdistyksen ja Opetushallituksen yhdessä laatima metsä- ja puuopetuksen malli varhaiskasvatuksesta lukioon. Metsän oppimispolulla metsä- ja puuopetus jakaantuu kuudeksi osa-alueeksi, joissa jokaisessa on ikävaiheittaiset päämäärät. Niihin pyritään koulun, yhteiskunnan, elinkeinoelämän ja eri järjestöjen yhteistyönä. Malli sisältää myös valmiita harjoituksia ja tehtäviä eri-ikäisille oppijoille.

Metsä- ja puuopetuksen malli on esitelty Opetushallituksen ja Suomen Metsäyhdistys ry:n johdolla kootussa julkaisussa, jonka voi ladata pdf -tiedostona osoitteesta: [Metsän oppimispolku - metsä- ja puuopetuksen malli - Suomen Metsäyhdistys ry](https://www.smy.fi/julkaisut/metsan_oppimispolku.pdf)[Suomen Metsäyhdistys ry \(smy.fi\)](https://www.smy.fi/).

Metsävisa

Metsävisa on valtakunnallinen yläkoululaisten metsätietokilpailu, joka keskittyy ajankohtaisiin metsäaiheisiin. Se järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1982 Metsäyhdistyksen sekä Biologian ja maantieteen opettajien liiton yhteistyönä. Sittemmin kilpailuun on osallistunut jo pitkälti yli miljoona suomalaista lasta ja nuorta. Vuosittain osallistujia on lähes 25 000. Metsävisassa oppilaat tutustuvat metsäasioihin monipuolisesti eri näkökulmista. Koulun oppiaineista visa liittyy biologian ja maantieteen lisäksi esimerkiksi yhteiskuntaoppiin ja historiaan.

Metsänhoitoyhdistykset arpoivat joka vuosi maakunnittain kesätyöpaikan metsävisaan osallistuneiden ja siinä parhaiten menestyneiden oppilaiden kesken. Metsäkeskus aktivoi kouluja osallistumaan kilpailuun. Visaan osallistuneet koulut voivat lisäksi pyytää metsäkummiä vierailemaan koululla.

Mahdollisuuksien metsä -koulukampanja

Kampanjassa metsäteollisuuden ammattilaiset kiertävät Suomen yläkouluja ja tapaavat 8.-luokkalaisia, jotka pohtivat tulevia opiskeluvaihtoehtojaan. Alan opiskelijat kiertävät puolestaan lukioita ja kertovat kesätyökokemuksistaan sekä siitä, millaista metsäteollisuuden töihin tähtäävä opiskeluelämä on. Metsäalan koululähettiläät pitävät kouluilla oppitunnin, jonka aikana nuoret saavat käsityksen siitä, millaista metsäteollisuus tänä päivänä on: minkälaisia monipuolisia opiskelu- ja työmahdollisuuksia se tarjoaa ja millaisia tuotteita alalla valmistetaan. Lähettiläät tuovat vierailuille mukanaan myös metsäalan tuotteita esittelevän salkun, joka jää kouluille opetuskäyttöön. Yläkouluissa vierailut on tarkoitettu 8.-luokkalaisille, yhteishaun kynnyksellä oleville nuorille. Lukiovierailu sopii kaikille vuosikursseille. Kampanjaa toteuttaa Metsäteollisuus ry yhteistyössä metsäteollisuusyritysten ja Suomen Metsäyhdistyksen kanssa. Mukana kampanjassa: Metsä Group, Stora Enso Oyj, UPM-Kymmene Oyj, DS Smith Packaging Finland Oy, Sappi Finland Oy, Versowood Oy, Pölkky Oy, Tornator Oyj, Corex ja Tervakoski Oy.

Koululaisten metsäpäivät – Maaseutuammattiin ry

Maaseutuammattiin ry järjestää ja toteuttaa koulujen ja metsäalan toimijoiden kanssa Pohjois-Savon alueella koulu- ja luokkakohtaisia metsäpäiviä. Metsäpäiviin liittyy erilaisia metsätöihin liittyviä toimintarasteja sekä metsätyömaahan tutustuminen. Lisäksi oppilaat vierailevat metsäisiin teemoihin liittyen muun muassa sahoilla ja erilaisissa metsäalan yrityksissä. Maaseutuammattiin ry:n tapahtumiin osallistuu keskimäärin vuosittain n. 3000 oppilasta ja opettajaa.

Metsätiimit

Metsätiimeissä ovat edustettuina paikkakuntien metsäalan toimijat, koulut ja metsien käyttöön liittyvät harrastusjärjestöt. Metsätiimin koollekutsumisesta huolehtii paikkakunnan 4H-yhdistys. Metsätiimin tehtävänä on suunnitella ja järjestää metsäalan yhteisiä tapahtumia koululaisille.

4H:n Taimiteko -toimintamalli

Ensimmäiset istutukset alkoivat kesällä 2020. Tavoitteena on luoda nuorille työmahdollisuuksia sekä lisätä samalla Suomen metsien hiilinieluja metsittämällä metsätalouden ulkopuolisia kohteita. Yritykset voivat kompensoida omia CO₂-päästöjään kustantamalla taimet. 4H-yhdistykset koordinoivat työtä ja rekrytoivat nuoret kesätyöntekijät. Metsänhoitoyhdistykset ovat mukana istutusalueiden kartoittamisessa ja istutuskuntoon saattamisessa.

Suomen Latu – Metsämörritoiminta ja Muumien ulkoilukoulut

Metsämörri on satuhahmo, joka innostaa lapsia ja perheitä lähiluontoon leikkimään, liikkumaan, ihmettelemään ja tutkimaan. Metsämörritoiminnassa korostuvat kiireettömyys, ilo ja kokemuksellisuus. Toiminnan perusrunkona toimivat säännölliset metsämörriretket, joihin sisältyy niin vapaata leikkiä kuin myös monipuolista ohjattua toimintaa. Toimintaa toteuttavat Suomen Ladun metsämörriohjaajan koulutuksen saaneet ohjaajat. He toimivat mm. varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja Suomen Ladun jäsenyhdistyksissä. Metsämörritoiminnassa lapsille on omat viitteelliset ikäryhmät. Toiminta ulottuu 1-vuotiaasta aina 12-vuotiaisiin saakka. Alle kolmevuotiaat Metsänuppuset ihmettelevät luontoa yhdessä aikuisen kanssa, 3-4 -vuotiaat Metsämyttyset liikkuvat ja leikkivät pienessä ryhmässä toisten lasten ja aikuisten kanssa, 5-8 -vuotiaat Metsämörrit seikkailevat ja tutustuvat luonnon ihmeisiin ja 7-12-vuotiaat Metsävaeltajat retkeilevät lähiympäristössä ja oppivat monia retkeilytaitoja.

Muumien ulkoilukoulut saivat alkunsa Suomen kansallislajista, hiihdosta. Vuonna 1957 taiteilija Tove Jansson tarjosi Muumipeikkoa Suomen Ladun lasten hiihtokoulujen keulahahmoksi innostamaan lapsia liikkumaan talvisessa luonnossa. Muumitarinoiden luonnonläheisyys ja luontoa ja sen monimuotoisuutta kunnioittava asenne sopivatkin paremmin kuin hyvin kannustamaan lapsia ja perheitä lähiluontoa hyödyntävän ulkoliikunnan pariin. Suomen Ladun Muumien ulkoilukouluissa lapset ja perheet liikkuvat monipuolisesti luonnossa kaikkina vuodenaikoina. Muumitarinoiden innoittamana tutustutaan hiihtoon, lumikenkäilyyn ja retkeilyyn ja saadaan elämyksiä upeasta luonnosta.

Mahdollisuuksien metsä

Mahdollisuuksien metsä - Suomen suurin työpaikka on yläkoulun 8.-luokkalaisille sekä lukiolaisille suunnattu koulukampanja. Kampanjassa metsäteollisuuden ammattilaiset ja metsäalan opiskelijat eli metsälähettiläät vierailevat peruskouluissa kertomassa metsäalan mahdollisuuksista, tuotteista sekä innovaatioista. Vierailujen tarkoituksena on antaa nuorille käsitys siitä, millaista metsäteollisuus tänä päivänä on: minkälaisia monipuolisia opiskelu- ja työmahdollisuuksia se tarjoaa, miten alalla kiinnitetään huomiota vastuullisuuteen ja mitä kaikkea puusta valmistetaan.

Mahdollisuuksien metsä-kampanjaa ovat toteuttaneet vuodesta 2013 lähtien Metsäteollisuus ry ja Suomen Metsäyhdistys yhdessä metsäteollisuusyritysten ja Puunjalostusinsinöörit ry:n kanssa. Lisätietoja kampanjasta löytyy osoitteesta: www.metsateollisuus.fi/metsaalalle.

Minun puuni -kylvöprojekti

Minun puuni -kylvöprojektissa lapsi kasvattaa omia puuntaimia päiväkodin, luokan tai kerhohuoneen ikkunalaudalla. Projekti on käynnissä keväisin. Koulut/päiväkodit hankkivat itse kasvatustarvikkeet ja multa/turvetta. Metsäalan toimijat lahjoittavat ja toimittavat puiden siemenet taimikasvatusta varten. Minun puuni -projekti on tarkoitettu ensisijaisesti varhaiskasvatukseen ja iltapäiväkerhoihin sekä Metsämörri-ryhmille ympäri Suomea.

Metsätiedekurssi: Metsäala tutuksi lukiolaisille

Tällä lukiolaisille räätälöidyllä kurssikokonaisuudella oppilaat pääsevät tutustumaan metsätieteiden opiskeluun Helsingin yliopistossa ja Itä-Suomen yliopistossa, biotuotetekniikkaan- ja teknologiaan Aalto yliopistossa ja LUT-yliopistossa ja puutekniikkaan LAB ammattikorkeakoulussa. Samalla he tutustuvat myös metsäalalla toimiviin yrityksiin kursseihin liittyvien vierailujen kautta. Kurssi toteutetaan pääosin verkossa lukiolaisille kohdennetuilla luennoilla ja verkko-opiskeluympäristöissä. Kurssi tarjoaa hyvän kuvan siitä, mistä metsätieteiden ja biotuotetekniikan- ja teknologian opinnoissa on kyse ja mihin kaikkeen puu raaka-aineena taipuu.

Metsäalan toimijat ovat yhdessä koostaneet metsä- ja biotekniikan opintoja havainnollistavan ja monipuolisen verkkokurssin, jonka luentojen ja opiskelumateriaalin kautta opiskelija tutustuu metsä- ja puunjalostustieteiden opintoihin, ajankohtaisiin tutkimusaiheisiin sekä alan työnantajiin. Kurssin toteutuksessa ovat mukana Suomen Metsäyhdistys ry (SMY), Metsäteollisuus ry (MR), Puunjalostusinsinöörit ry (PI), Helsingin yliopiston maa- ja metsätaloustieteellinen tiedekunta (HY), Aalto yliopiston biotuotteiden ja biotekniikan laitos (Aalto), Lahden ammattikorkeakoulun puutuotetekniikan osasto (LAB) sekä LUT yliopisto (LUT).

Metsäpelit.fi-sivusto

Metsäpelit.fi -sivustolla lapset ja nuoret voivat pelata suomalaisen metsään liittyviä tietokone- ja mobiilipelejä. Sivustolla on noin 30 eri organisaatioiden tuottamaa peliä. Sivustoa voi käyttää suomeksi ja englanniksi. Metsäpelit.fi-sivuston on luonut Suomen 4H-liitto ja Lapin ammattikorkeakoulu. Lapin ammattikorkeakoulu vastaa sivuston hallinnoinnista.

Metsäpelit.fi- sivusto on pelattavissa ilmaiseksi osoitteessa: metsapelit.fi

Opettajille suunnatut tapahtumat ja koulutukset

Ulos – Ut – Out! – ulkona oppimisen suur tapahtuma opettajille ja kasvattajille järjestettiin 15.–17.6.2021 Nurmeksessa. Suomen Metsäyhdistys on mukana toteuttamassa tapahtumaa kymmenien eri tahojen kanssa yhteistyönä. Tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2017 Turussa ja Sauvossa. Tapahtuman pääjärjestäjinä toimivat Suomen Metsäyhdistyksen lisäksi Finlands Svenska Idrott r.f, Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry/ LYKE-verkosto, Suomen Metsäyhdistys, Suomen nuorisokeskusyhdystys ry / Seikkailukasvatusverkosto, Suomen ympäristöopisto Sykli, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ja WWF Suomi.

Educa on valtakunnallinen opettajien koulutustapahtuma Educa, joka järjestetään vuosittain tammikuun lopussa. Educa tarjoilee opetus- ja kasvatusalan uusimmat tuulet sekä polttavimmat puheenaiheet. Mukana on sekä opettajia että näytteilleasettajia myös itäisen Suomen alueelta.

Luovasti luonnonvaroista.fi

Luovasti luonnonvaroista -sivusto on suunniteltu opettajan tausta-aineistoksi tukemaan luonnonvara-asioiden käsittelyä. Tarkoitus on innostaa opettajia tarttumaan ajankohtaiseen aiheeseen ja tuoda opetukseen esimerkkejä myönteisestä kehityksestä sekä innovaatioiden tärkeydestä. Myös oppilas voi käyttää sivustoa tietolähteenään. Tasoltaan teksti on suunnattu lukio- ja yläasteikäisille.

Aineisto jakautuu viiteen aihealueeseen

1. Opettajalle, ohjeita, tehtäviä ja linkkejä luonnonvara-asioiden käsittelyn tueksi.
2. Mitä luonnonvarat ovat? Perustietoa luonnonvarojen määrittelystä ja luokittelusta.
3. Luonnonvarojen merkitys ja käyttö, Tietoa luonnonvarojen merkityksestä, niiden käytön vaikutuksista ja Suomen luonnonvarastrategian keskeisestä sisällöstä.
4. Suomen luonnonvarat, Tietoa eri luonnonvaroista ja niiden riittävydestä, käytöstä ja kierrätyksestä.
5. Luonnonvarojen käyttäjiä, Tietoa ja esimerkkejä elinkeinoista luonnonvarojen käyttäjinä ja kestävyttä edistävästä innovaatioista.

Aineisto on syntynyt osana Luodin-viestintäkampanjaa, joka toteutettiin Suomen Metsäyhdistyksen koordinoimana yhdessä maa- ja metsätalous-, työ- ja elinkeino- sekä ympäristöministeriön, Metsähallituksen, MTK:n, sekä energia-, metsä-, rakennus-, turve- ja kemianteollisuuden kanssa. Tavoitteena oli varmistaa, että päättäjillä on riittävät tiedolliset ja

asenteelliset valmiudet luonnonvaroja koskevaan keskusteluun ja päätöksiin. Kampanja tuki Sitran luonnonvarastrategian laadintaa ja viemistä käytäntöön sekä tuotti opetusaineistoa luonnonvarojen kestävästä käytöstä.

Luonnonhoidon virtuaalinen oppimisympäristö LuHo

Luho on suomalaisten metsäoppilaitosten yhteinen luonnonhoidon valtakunnallinen verkko-oppimisympäristö. Oppimisympäristön pedagogisesta sisällöstä ovat vastanneet useat oppilaitokset ympäri Suomen. Luhosta löytyy yli 40 erilaista polkua, jotka ovat linkitettävissä LTI (Learning Tools Interoperability)- työkalun avulla oppilaitosten käytössä oleviin järjestelmiin. LTI- kytköksen avulla voidaan toteuttaa yksilöllisiä opintopolkuja jokaisen oppilaan erilaisiin tarpeisiin hyödyntämällä Luhon tehtäviä ja yhdistelemällä ne oppilaitoksen järjestelmään. Luhon päivityksen yhteydessä ohjelmaan on tehty näkyvinä muutoksina mm. graafiset ohjeet opettajille kurssin kytkösten tekemiseksi oppilashallintojärjestelmiin.

Käynnissä olevat hankkeet

It's about taimi

It's about taimi -koulukiertue vieraillee kymmenillä eri paikkakunnilla marras-joulukuun aikana. Tavoitteena on kohdata noin 1000 yhdeksäsluokkalaista ympäri Suomen. It's about taimi -oppitunteja pitävät innokkaat ja koulutetut lähettiläät, jotka ovat metsätieteiden opiskelijoita.

Tavoitteena on, että jokainen It's about taimi -oppitunnin käynyt nuori ymmärtää, kuinka puut toimivat hiilinieluinä ja oppii, kuinka tehdä itse valintoja, jotka tukevat metsien kestävää käyttöä. Tunnilla pohditaan myös, mitä uusiutumattomista raaka-aineista valmistettuja tuotteita voidaan korvata puupohjaisilla materiaaleilla.

Koulukiertueelle on luotu sivusto, jossa kaikki voivat oppia metsien merkityksestä ilmastonmuutoksen hillinnässä. www.itsabouttaimi.fi -sivustoon ja sen sisältöihin voi tutustua kuka tahansa itsenäisesti.

It's about taimi -hanketta rahoittavat Suomen Metsäsäätiö ja Metsämiesten Säätiö. Yhteistyökumppanina toimii PEFC Suomi.

Luke marjahavainnot.fi

Nuoret inventoivat kesäisin perustettuja marjakoealoja. Saadaan nuoria metsään, kesätöihin ja samalla tuotetaan marjasatoennuste.

Nuorisokeskus Metsäkartano

Nuorisokeskus Metsäkartano on yksi Suomen yhdeksästä nuorisokeskuksesta. Nuorisokeskus Metsäkartanon leirit, leirikoulut ja kansainvälinen nuorisotyö huippuammattilaisineen tarjoaa nuorille kasvun kipinöitä ja sykähdyttäviä kokemuksia leirinuotion kajossa ja monenlaisen tekemisen parissa, koskemattoman erämaan keskellä.

Nuorisotyön aluekoordinaatio Itä-Suomi

Nuorisotyön aluekoordinaatio käynnistyi Itä-Suomessa maaliskuussa 2021. Aluekoordinaation rahoittaa Aluehallintovirasto ja toimintaa hallinnoi Nuorisokeskus Metsäkartano. Itä-Suomen aluekoordinaatioalueeseen kuuluvat Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon maakunnat, kaikkiaan 44 kuntaa. Nuorisotyön aluekoordinoinnin ensisijaisena kohderyhmänä ovat kunnissa tehtävän nuorisotyön työntekijät ja/tai kunnallista nuorisotyötä toteuttavat toimijat. Alueella on 240,9 henkilötyövuotta nuorisotyöhön (Nuorisotilastot 2020).

Koordinaatio on nuorisotyön tukipalvelu, jolla

- vahvistetaan nuorisotyöntekijöiden osaamista ja yhteisöllisyyttä.
- parannetaan nuorisotyön laatua ja vaikuttavuutta.
- tuetaan nuorisotyön toimijoiden verkostoitumista.
- kehitetään tiedonkulkua nuorisotyön osapuolien välillä.

Koordinaatio toteutuu käytännössä koulutusten ja työpajojen, työryhmien ja verkostojen sekä kunta/aluekohtaisten toimintojen ja tapaamisten kautta. Lisäksi Itä-Suomen aluekoordinaattori osallistuu valtakunnalliseen yhteistyöhön oman alueensa edustajana.

Metsähallituksen luontokeskukset

Kolin luontokeskus Ukko

Kolin luontokeskus Ukko esittelee Suomen tunnetuinta kansallismaisemaa sekä itäsuomalaista vaaraluontoa ja perinneympäristöjä. Katse kansallismaisemaan -näyttelyssä voit tutustua monipuolisesti Kolin kansallispuiston geologiaan, luontoon ja kulttuuriin. Saat myös neuvontaa ja vinkkejä retkeilyyn Kolin kansallispuistossa. Luontokeskuksesta on muutaman sadan metrin matka Ukko-Kolin näköalatasanteelle, jossa voit kokea kansallismaiseman ja rakastua siihen aina uudelleen.

[Kolin luontokeskus - Luontoon.fi](https://www.kolumppi.fi/luontokeskus-ukko)

Saimaan luontokeskus Riihisaari

Saimaan sylissä -näyttely kertoo ihmisen ja luonnon yhteydestä Saimaalla, Saimaan alkuperäisestä asukkaasta norpasta ja sen suojelun menestystarinasta sekä höyrylaivakaupungin synnystä ja elämästä Saimaan keskeisessä solmukohtassa. Elämyksellinen näyttely hellii kaikkia aisteja, ja vie kävijän mukaan Saimaan leppoiseen tunnelmaan.

Keväällä 2021 uudistuneen Saimaan sylissä -näyttelyn ovat tuottaneet yhteistyössä Savonlinnan museo ja Metsähallitus.

[Saimaan luontokeskus Riihisaari - Luontoon.fi](http://www.saimaanluontokeskus.fi)

Saimaa Geopark

Geoparkin yksi tavoite on lisätä alueen asukkaiden kotiseudun tuntemusta ja arvostusta avaamalla alueen geologista perintöä ja tuomalla se osaksi paikallisyhteisöjen elämää. Koulut sekä muut oppilaitokset ja yhteisöt voivat hyödyntää geoparkin sisältöjä opetuksessa monin tavoin. Tavoitteena on lisätä geopark-alueen arvostusta sekä paikallisesti että kansainvälisesti.

Saimaa Geopark sai UNESCO Global Geopark -statuksen keväällä 2021.

4H-teemakerhot

4H-teemakerho on lasten ja nuorten ohjattua pienryhmätoimintaa. Teemakerhoja on sekä alakoulu- että yläkouluikäisille. Teemakerhot kokoontuvat vähintään kuusi kertaa, ja jokaiselle parituntiselle kerhokerralle on tehty esimerkkiohjelma. Teemakerhon ohjaajalla on aina hyvä tuntemus ja osaaminen kerhonsa aiheesta.

4H-teemakerhoa voi ohjata henkilö, joka omaa riittävän tietämyksen teemasta. Sopivia kerhonohjaajia voi kysyä esimerkiksi paikallisesta Metsätiimistä, metsästysseurasta, kalakerhosta, opiskelijoista tai vaikka 4H-yhdistyksen hallituksen jäsenistä. Metsäalaan liittyviä teemakerhoja: Metsäsalapoliisit, Lumoudu luonnosta, Metsis-kerho, Eräkerho, Oma kasvio ja Metsätaitaja. Lisätietoja: Suomen 4H-liiton kerhotoiminnasta vastaavalta kehityspäälliköltä (www.4h.fi). Toteutetaan myös etäkerhoina.

TET-paikat

4H-yhdistykset järjestävät TET-viikkoja yhdessä metsäalan muiden toimijoiden kanssa. Metsä-TET -viikon aikana nuori pääsee tutustumaan monipuolisesti erilaisiin metsäalan työtehtäviin. Nuorella on mahdollisuus tutustua viiteen eri työpaikkaan TET-viikkonsa aikana. Viikon aikana on sekä sisä- että ulkotyöpäiviä eri työnantajien työpaikoissa.

Esimerkkejä METSÄ TET-viikon työpaikoista: Metsäkeskus, metsänhoitoyhdistys, Metsähallitus, metsäalan oppilaitokset, sahat, metsäfirmat ja metsäpalveluyritykset.

Suunnitteilla olevat hankkeet

Maaseutuammattiin ry: Suunnitteilla koottu sivusto maaseudun kesätyö, TET ja harjoittelupaikoille. Maaseutuammattiin ry hallinnoi ja ylläpitää sivustoa. Toimijat ilmoittavat paikat, jotka koostetaan samalle sivustolle. Pilottina toimii Pohjois-Savo, mutta myöhemmin muutkin itäisen alueen maakunnat on tarkoitus saada mukaan. Luodaan ilmoituslomake, jolla toimijoiden helppoa ilmoittaa tarjolla olevia paikkoja. Keskitetyllä markkinoinnilla ja viestinnällä saadaan laajaa näkyvyyttä.

Metsäkoulutus ry järjestää vuosittain lokakuussa metsäalan koulutuksen kehittämiseen liittyvän hankeidea-haun, josta parhaita Metsäkoulutus ry suosittaa Metsämiesten Säätiön apurahojen hakuun.

Ohjelman tavoitteet

Kriteeri 26 tavoitteeksi Itäisellä alueella asetetaan:

- Metsäalan kouluyhteistyötapahtumiin osallistuu vuosittain 10 500 lasta ja nuorta
- TET-paikkoja on tarjolla 75 nuorelle vuosittain
- Työssäoppimispaikkoja on tarjolla 95 ammattiin opiskelevalle nuorelle vuosittain

	Tavoite	Toteutuneet 2021	Toteutuneet 2022	Toteutuneet 2023	Toteutuneet 2024	Toteutuneet 2025
Tilaisuuksiin osallistuneet, kpl	10 500					
TET paikat, kpl	75					
Työssäoppimis paikat, kpl	95					

Ohjelman seuranta

Ohjelmaa seurataan vuosittain toimikunnan toimesta. KMY toimittaa toimikunnan puheenjohtajalle tiedonkeruusta saamansa tiedot koontitaulukon muodossa. Lisäksi KMY pyytää ja toimittaa toimikunnan puheenjohtajalle toteumatiedot Maaseutuammattiin ry:ltä, Metsäkeskukselta, sekä 4H-liitolta.

Jokainen toimikuntaan kuuluva selvittää omasta organisaatiostaan seurantavuoden aikana järjestetyt lapsille ja nuorille kohdennetut tapahtumat sekä tarjotut tet-/ harjoittelupaikat ja toimittaa tiedot näistä sertifiointitoimikunnan puheenjohtajalle. Toimikunnan puheenjohtaja kerää tiedot muilta yhteistyötahoilta (mm. Suomen Partiolaiset) ja koostaa tulokset seurantaraporttiin, joka käydään läpi toimikunnan kokouksessa kevään aikana.

Ohjelman valmisteluun osallistuneet / tietoa tuottaneet henkilöt ja tahot

1. Nuutti Kiljunen, Suomen Metsäkeskus, Pohjois-Savo
2. Jaana Kulmala, Suomen Metsäkeskus, Pohjois-Savo
3. Niina Mäntyniemi, Maaseutuammattiin Ry
4. Kari Kuokkanen, Suomen 4H
5. Laura Harjunpää, Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry